

- I. **A intrat în vigoare Directiva-cadru de modificare a cerințelor privind raportarea în materie de sustenabilitate (18 martie 2026).**
- II. **EFRAG testează interesul privind raportarea voluntară în materie de sustenabilitate de către întreprinderile care nu sunt IMM-uri și care nu intră sub incidența CSRD**
- III. **Folosirea inteligenței artificiale în audit: Un ghid al reglementatorului (FRC) din Marea Britanie.**

*
* * *

- I. **A intrat în vigoare Directiva-cadru de modificare a cerințelor privind raportarea în materie de sustenabilitate (18 martie 2026).**

Directiva Omnibus de modificare a cerințelor privind raportarea în materie de sustenabilitate intră în vigoare (textul Directivei, în limba română, [aici](#)).

Actul legislativ introduce simplificări la Directiva privind raportarea corporativă în materie de sustenabilitate (CSRD), cu scopul de a raționaliza cerințele de raportare pentru întreprinderi.

Statele membre au obligația de a transpune dispozițiile legate de CSRD în legislația națională până la 19 martie 2027. Normele revizuite se vor aplica începând cu 1 ianuarie 2027.

Directiva de modificare Omnibus aduce modificări substanțiale de simplificare cadrului CSRD:

Pragurile privind cifra de afaceri netă și numărul de angajați

Omnibus I restrânge sfera de aplicare a obligației de raportare prevăzută de CSRD, astfel încât (începând cu data de aplicare revizuită) raportarea privind sustenabilitatea este obligatorie doar pentru întreprinderile (și, în cazul grupurilor, pentru întreprinderile-mamă la nivel consolidat) care depășesc o cifră de afaceri netă de 450 de milioane de euro și au o medie de peste 1.000 de angajați pe parcursul exercițiului financiar.

În practică, acest lucru exclude din raportarea obligatorie CSRD multe întreprinderi care anterior ar fi intrat în domeniul de aplicare pur și simplu pentru că se calificau drept „mari” conform criteriilor de dimensiune.

IMM-uri listate la bursă

Omnibus I elimină aplicarea obligatorie anterioară a CSRD pentru IMM-urile listate din calendarul de raportare.

Ca urmare, IMM-urile cotate care nu îndeplinesc pragurile post-Omnibus I (cifra de afaceri netă de 450 de milioane euro și o medie de peste 1.000 de angajați) nu mai intră sub incidența raportării obligatorii în conformitate cu CSRD.

Calendarul

Calendarul de aplicare a CSRD este următorul (însă trebuie reținut faptul că transpunerea la nivel național va influența situația concretă din fiecare stat membru):

- *Întreprinderile care se află deja în prima etapă de aplicare a CSRD (adică entitățile de interes public cu o medie de peste 500 de angajați, inclusiv întreprinderile-mamă ale grupurilor mari cu o medie de peste 500 de angajați):*

Primul raport pentru exercițiile financiare care încep la 1 ianuarie 2024 sau după această dată (adică rapoarte publicate în 2025 pentru entitățile care raportează pe baza anului calendaristic). În conformitate cu Omnibus I, această aplicare a „primei etape” este formulată în mod expres ca aplicându-se exercițiilor financiare care încep între 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2026.

- *Întreprinderile care ar fi făcut parte anterior din a doua etapă a CSRD (adică alte întreprinderi mari și alte întreprinderi-mamă ale grupurilor mari):*

Prima raportare este amânată cu doi ani și, prin urmare, se preconizează că va începe pentru exercițiile financiare care încep la 1 ianuarie 2027 sau după această dată (adică rapoarte publicate în 2028 pentru entitățile care raportează pe anul calendaristic).

- *Începând cu exercițiile financiare care încep la 1 ianuarie 2027 sau după această dată (domeniul de aplicare post-Omnibus I):*

Raportarea privind sustenabilitatea este obligatorie numai pentru întreprinderile (sau, în cazul grupurilor, pentru întreprinderile-mamă pe bază consolidată) care depășesc o cifră de afaceri netă de 450 de milioane de euro și au o medie de peste 1.000 de angajați în cursul exercițiului financiar.

- *IMM-urile cotate la bursă (după numărul de angajați, de obicei sub 1.000 de angajați):*

Obligativitatea anterioară de raportare instituită de CSRD pentru IMM-urile cotate la bursă este eliminată din calendarul de aplicare.

Prin urmare, IMM-urile cotate la bursă care nu îndeplinesc pragurile post-Omnibus ar trebui să fie excluse din raportarea obligatorie CSRD, dar acest lucru este supus alegerilor statelor membre în cadrul transpunerii și solicitărilor indirecte de date privind „lanțul valoric” din partea entităților care raportează conform CSRD.

Sintetic:

1. Companiile care raportau deja în conformitate cu CSRD-ul inițial și care se încadrează în continuare în pragurile de aplicare revizuite (venituri de peste 450 de milioane de euro și peste 1.000 de angajați) trebuie să continue să-și publice rapoartele anual, următorul raport fiind prevăzut pentru 2026 și acoperind datele din anul fiscal 2025.
2. Conform noilor praguri, mai ridicate, unele companii din „Valul 1” nu mai intră acum sub incidența CSRD-ului post-Omnibus, ceea ce nu înseamnă o încetare imediată a raportării. Obligațiile CSRD continuă pentru companiile din Valul 1 inițial până în anul de raportare 2026, ceea ce înseamnă că aceste companii trebuie să continue publicarea rapoartelor în 2026 (date pentru anul fiscal 2025) și în 2027 (date pentru anul fiscal 2026). Statele membre ale UE pot acorda o derogare pentru a scuti companiile de aceste cerințe, dar acest lucru se va face de la țară la țară.
3. Companiile care făceau parte din Valul 2 în conformitate cu CSRD-ul inițial și sunt suficient de mari pentru a îndeplini pragurile de aplicare revizuite trebuie să înceapă să raporteze în 2028, acoperind datele din anul fiscal 2027.
4. Entitățile mai mici care au făcut parte din Valul 3 în conformitate cu CSRD-ul inițial, inclusiv IMM-urile cotate la bursă, nu mai intră în domeniul de aplicare în urma revizuirilor Omnibus.
5. Grupurile din afara UE care au făcut parte din Valul 4 în conformitate cu CSRD-ul inițial și care sunt suficient de mari pentru a îndeplini pragurile

de aplicare revizuite trebuie să înceapă să îndeplinească cerințele de raportare în 2029, acoperind datele din anul fiscal 2028.

Cerințe privind raportarea și asigurarea

CSRD continuă să impună o asigurare limitată asupra raportării privind sustenabilitatea încă din primul an de aplicare, dar a fost eliminată posibilitatea de a ridica cerințele de asigurare la un nivel rezonabil la o dată ulterioară.

UE va elabora standarde de asigurare limitată pentru a defini cerințele, care trebuie adoptate până în iulie 2027.

Standardele europene de raportare privind sustenabilitatea (ESRS), care specifică informațiile ce trebuie raportate în conformitate cu CSRD, sunt, de asemenea, în curs de revizuire.

Versiunea finală a ESRS simplificate este așteptată să fie publicată în cursul acestui an, raportarea obligatorie urmând să înceapă în 2028 (date pentru anul fiscal 2027), cu posibilitatea adoptării anticipate opționale în 2027 (date pentru anul fiscal 2026).

Se preconizează că ESRS simplificate vor reduce semnificativ numărul de informații care trebuie divulgate, punând un accent sporit pe materialitate. Pentru auditorul care va furniza asigurarea limitată pentru raportarea de durabilitate, modificările înseamnă că va evalua dacă informațiile sunt conforme cu viitoarele standarde europene de raportare (ESRS), dacă sunt coerente și dacă nu există denaturări semnificative.

Până la adoptarea standardelor UE de asigurare limitată (cel târziu la 1 iulie 2027) se folosesc standarde profesionale aplicabile (ISSA/ISAE adaptate).

În privința evaluării conformității cu standardele ESRS, auditorul va verifica:

- aplicarea standardelor europene de raportare de durabilitate (ESRS)
- analiza de dublă materialitate
- coerența între raportul de durabilitate și situațiile financiare.

Directiva extinde accentul de la „ce raportează compania” la cum a obținut informațiile.

Auditorul trebuie să verifice dacă entitatea:

- are proceduri pentru identificarea riscurilor ESG
- evaluează impactul asupra mediului și drepturilor omului
- documentează măsurile de prevenire/remediere și dacă poate colecta date și din lanțul de aprovizionare când este necesar.

Vor trebui verificate prin opinia de asigurare și procesele prin care companiile identifică, evaluează și documentează riscurile ESG, nu doar rapoartele finale.

*
* * *

II. EFRAG testează interesul privind raportarea voluntară în materie de sustenabilitate de către întreprinderile care nu sunt IMM-uri și care nu intră sub incidența CSRD

EFRAG a invitat întreprinderile și alte părți interesate din întreaga UE să participe la viitoarele activități de consultare și cercetare privind aplicarea viitorului standard voluntar (VSME) de către întreprinderile care nu sunt IMM-uri și care nu intră în domeniul de aplicare al CSRD.

În special, EFRAG va lua în considerare cererile întreprinderilor din UE care nu sunt IMM-uri și care au mai puțin de 1 000 de angajați sau o cifră de afaceri anuală mai mică de 450 de milioane de euro.

Invitația a fost transmisă și unei game largi de participanți, inclusiv auditori, asociații de întreprinderi, creditori, parteneri de afaceri, investitori și alți utilizatori ai informațiilor privind sustenabilitatea.

Activitățile pot include seminarii web, sondaje, evenimente și interviuri, menite să adune informații cu privire la modul în care raportarea privind sustenabilitatea evoluează în Europa și la modul în care viitorul standard voluntar ar putea fi aplicat în practică.

În acest moment VSME (Raportarea simplificată privind sustenabilitatea pentru IMM-uri) reprezintă un set elaborat de EFRAG în baza unui mandat al Comisiei Europene, ca parte a Pachetului de măsuri de sprijin pentru IMM-uri din 2023. Standardul voluntar pentru IMM-uri (VSME) oferă un cadru de raportare privind sustenabilitatea simplificat și ușor de utilizat, conceput special pentru IMM-urile necotate la bursă.

În accepțiunea EFRAG, [obiectivele VSME sunt](#):

- **Răspunsul la solicitările de date:** Sprijinirea IMM-urilor în furnizarea de date fiabile privind sustenabilitatea către marile companii
- **Facilitarea accesului la finanțare:** Asigurarea transparenței pentru bănci și investitori în vederea susținerii oportunităților de finanțare

- **Îmbunătățirea gestionării sustenabilității:** Oferirea de instrumente IMM-urilor pentru a face față mai bine provocărilor de mediu și sociale pe termen scurt, mediu și lung
- **Construirea unei economii mai incluzive:** Susținerea unui viitor mai ecologic și mai echitabil prin participarea IMM-urilor

Caracteristicile principale ale VSME

- VSME este voluntar
- Destinat **inițial** companiilor cu mai puțin de 250 de angajați
- Aliniat la Standardele europene de raportare privind sustenabilitatea (ESRS)
- Acoperă aceleași teme de mediu, sociale și de guvernanță (ESG)
- Adaptat la dimensiunea, capacitatea și nevoile IMM-urilor

Recomandările Comisiei Europene pentru standardele voluntare sunt disponibile [aici](#).

*
* * *

III. Folosirea inteligenței artificiale în audit: Un ghid al reglementatorului (FRC) din Marea Britanie.

Consiliul pentru Raportare Financiară (FRC) a publicat [un set de orientări](#) menite să sprijine firmele de audit în adoptarea tehnologiilor de Inteligență Artificială (IA) generativă și agentică în cadrul misiunilor de audit.

FRC reglementează activitatea auditorilor, a contabililor și a actuarilor, elaborând codurile de guvernanță corporativă și de administrare responsabilă din Regatul Unit.

Orientările au scopul de a ajuta firmele să găsească un echilibru între inovare și necesitatea menținerii calității auditului, oferind un cadru pentru evaluarea și consolidarea încrederii în rezultatele generate de IA.

Acestea evidențiază riscurile cheie, inclusiv utilizarea abuzivă, rezultatele deficitare și nerespectarea standardelor de audit, alături de potențiale măsuri de atenuare.

FRC subliniază faptul că **responsabilitatea pentru calitatea auditului revine în continuare auditorilor umani.**

Ghidul urmărește să promoveze practici consecvente și să sprijine integrarea responsabilă a IA în cadrul sistemelor de management al calității ale firmelor.

Acest este primul astfel de ghid emis de o autoritate de reglementare în domeniul auditului la nivel mondial și al doilea pe care FRC l-a publicat cu privire la utilizarea IA în audit. Scopul este de a identifica bunele practici, promovarea calității auditului, consolidarea încrederii în utilizarea acestor tehnologii și de a oferi o bază conceptuală pentru activitatea viitoare a reglementatorului în acest domeniu.

Ghidul oferă un cadru pentru a reflecta asupra modului în care se poate obține un nivel adecvat de încredere în calitatea rezultatelor instrumentelor de IA. Acesta recunoaște că natura și amploarea activităților de atenuare a riscurilor țin de judecata profesională și vor varia în funcție de instrument și de utilizarea prevăzută a acestuia.

Ce este IA generativă și agentică

Termen	Definiții
IA Generativă (GenAI)	<ul style="list-style-type: none">• Tehnologii IA care pot genera conținut ca răspuns la solicitări (prompts), folosind modele învățate din seturi mari de date de antrenament.• Modelele de limbaj mari (LLM) sunt o formă specifică ce interpretează și generează text.
IA Agentică	<ul style="list-style-type: none">• Sisteme IA care pot orchestra și executa mai multe componente sau sarcini către un scop, cu un anumit grad de autonomie. Acestea folosesc LLM-uri ca "creier" pentru raționament, cercetare și critică.

Utilizările actuale și potențiale ale IA identificate de FRC

Potrivit FRC, companiile de audit se află în etape diferite de adoptare, utilizând soluții interne sau software de la companii terțe. Principalele etape:

- Potrivirea automată a documentelor justificative cu eșantioanele.
- Verificări automate ale calculelor matematice din situațiile financiare.
- Rezumatul minutelor de ședință.
- Chatboți pentru asistența echipelor de audit.
- Revizuirea și clasificarea contractelor.
- Instrumente agentice care automatizează anumite proceduri de audit.

În ceea ce privește riscurile implicate de utilizarea IA pentru calitatea auditului, ghidul FRC identifică trei categorii de risc:

1. **Riscul de utilizare greșită a rezultatului:** Rezultatul poate fi interpretat greșit, ducând la o concluzie de audit inadecvată.

2. **Riscul de rezultat deficitar:** Problemele de design sau de date de intrare pot conduce la rezultate deficitare (spre exemplu simplificare excesivă din cauza limitărilor modelelor de limbaj mari (LLM)).
3. **Riscul metodologiei neconforme:** Metodologia firmei în utilizarea IA ar putea permite abordări care nu îndeplinesc standardele de audit.

În ceea ce privește riscurile legate de rezultate deficitare, ghidul identifică posibile cauze:

- Halucinații (informații inventate)
- Omisiuni (lipsa informațiilor relevante)
- Distorsiuni (informații prezentate în mod eronat)
- Raționament defectuos
- Incoerențe

În ceea ce privește **atenuarea acestor riscuri**, FRC identifică trei direcții de acțiune:

- Revizuire și supraveghere cu intervenție umană.
- Certificare și educare a personalului.
- Design de sistem, dezvoltare și guvernare.

Documentul oferă și exemple practice de utilizare a IA în audit:

- **Rezumatul proceselor-verbale ale Consiliului de Administrație:** Instrumentul de IA rezumă procesele-verbale ale consiliului de administrație pentru a ajuta auditorii să se concentreze asupra aspectelor relevante. Riscurile (omisiuni, denaturări, erori) sunt atenuate prin proiectarea fluxului de lucru, optimizarea prompturilor, selectarea modelelor, certificare și revizuire umană.
- **Analiza contractelor:** Instrumentul de IA identifică contractele cu risc ridicat pentru testarea de fond. Riscurile sunt atenuate prin segmentarea contractelor, instrucțiuni clare, expertiză în domeniu, generare augmentată prin recuperare și supraveghere.

Judecata profesională și încrederea

- Nivelul de încredere necesar în rezultatele IA depinde de utilizarea și gradul de încredere în acestea în cadrul auditului.
- Judecata profesională este esențială în combinarea măsurilor de atenuare și în determinarea extinderii revizuirii.

Concluziv, documentul subliniază o abordare echilibrată și conștientă de riscuri în ceea ce privește implementarea IA generative și agentice în practicile de audit.

Acesta pledează pentru o proiectare robustă a sistemului, certificare, formarea personalului și supravegherea umană pentru a asigura calitatea auditului și conformitatea. Ghidul [este disponibil aici](#).

*

* * *